

Tähelepanu, KOLLANE KÄSI!

**Marko Urbala, proviisor, Põhja-Eesti Regionaalhaigla apteek,
Marika Saar, kliiniline proviisor, Tartu Ülikooli Kliinikumi apteek**

Tsütostaatikumid on ravimid, mis võivad potentsiaalselt kahjustada nii nende käitlejaid, sealhulgas apteekreid, teisi meditsiinitöötajaid, patsiente ja nende lähedasi, kui ka keskkonda. Seetõttu on tsütostaatikumide käitlemisel väga oluline kinni pidada ohutusnõuetest. Tuleb arvestada, et kontakt nende ravimitega ei ole võimalik ainult otsesel kokkupuutel ravimilahuse või tabletiga, vaid saastunud võivad olla ka ravimite välispakendid.

Euroopa Onkoloogilise Farmaatsia Seltsi (ESOP) eestvedamisel töötati 2008.aastal välja soovituselised tsütostaatiliste ravimite ohutuks käitlemiseks, sealhulgas nende ravimite transpordiks.

ESOPi soovitude kohaselt tuleb tsütostaatilisi ravimeid transportida lekkekindlates kastides, eraldatuna teistest ravimitest ja muust kaubast ning transportkast peab olema vastavalt märgistatud. Korduvkasutatavaid kaste võib kasutada vaid eelpoolnimetatud ravimite transpordiks. Sama kehtib ka külmakastide ja seal sees olevate külmaelementide kohta. Ka neid ei tohiks peale tsütostaatikumidega kokkupuudet (nende ravimite transporti) enam muul otstarbel kasutada.

Transportkastide märgistamiseks töötati välja hoiatussilt kollast kätt (inglise k. Yellow Hand) kujutava logoga ning lühiinfot sisaldava tekstiga, mis tõlgiti kõigi liikmesriikide keeltesse (joonis 1).

"Kollase käe" märgistusega markeeritakse tsütostaatiliste ravimite transpordikonteinerid (nt hulgimüügist apteeki) teadvustamiseks nendega kokkupuutuvatele inimestele, et tegemist on potentsiaalselt ohtliku saadetisega, mis nõuab käitlemisel kõrgeandatud tähelepanu ja ohutusnõuete täitmist.

Ka Eestis kasutatakse „Kollase käe“ märgistust tsütostaatiliste ravimite transportkastidel nii nende ravimite apteeki tarnimisel kui ka haiglasiseselt ravimite transpordil apteegist osakonda. Kahjuks ei ole märgistamine veel täies mahus rakendunud. Seetõttu

FOTO: MARIKA SAAR

Tsütostaatikumide transpordikast TÜ Kliinikumis

on väga oluline, et kõik tsütostaatiliste ravimite käitlejad (sealhulgas ravimite hulgimüüjad) ohutusnõudeid täidaksid. Meie apteekritena peaksime kindlasti sellele tähelepanu juhtima, kui eelnimetatud ravimid saavad apteeki märgistamata ja teistest ravimitest / kaupadest eraldamata.

Käesoleval aastal otsustas Euroopa Onkoloogilise Farmaatsia Selts (ESOP) tunnustada ettevõtteid, kes on panustanud "Kollase käe" märgistuse juurutamisse tsütostaatiliste ravimite markeerimisel. Rõõm on tõdeda, et suurte rahvusvaheliste farmaatsiaettevõtete kõrval pälvis auhinna ka Eesti ravimite hulgimüügifirma Magnum Medical OÜ.

Vältige otsest kokkupuudet!

Ravimi sattumisel silma ja/või nahale loputage kokkupuutunud kohta vähemalt 10 minutit rohke külma veega. Konsulteerige arsti või silmaarstiga.

Ärge puutuge purunenud või kahjustunud ravimitega! Tegutsuge vastavalt ohtlike ainete käitlemise juhendile.

Rasedatel ja rinnaga toivaltel naistel tuleb vältida kontakti selle ravimiga.

Ettevaatust!
Ohtlik ravim!

Highly potent
medicine handle
with care.